

הערל פרק שמיני יבמות

עה:

עין משפט
גד מצוה

מסורה הש"ס

(א) וְאִם פָּטוּהוּ מִן הַיָּדִים
שְׂמִינִים אֲנִי פָטוּהוּ מִן הַיָּדִים
כְּמִשְׁכָּה כִּי פָטוּהוּ אֲהֵרֶן
וְהָיָה דָּבָר שֶׁנֶּעֱשֶׂה בְּיַד אֲדָמָה
עוֹדֵךְ עוֹדֵךְ פָּטוּהוּ כִּשְׁמִינִים
מִתְּחִלָּה, (ב) גַּם יִעֲבֹדֶנּוּ רַבָּה, (ג)
(ד) וְדָרְסוּהוּ, (ה) גַּם יִעֲבֹדֶנּוּ רַבָּה, (ו)
(ז) גַּם יִעֲבֹדֶנּוּ רַבָּה, (ח) גַּם יִעֲבֹדֶנּוּ רַבָּה.

תורה אור השלם

1. לא יבא פטוהו דבא
ובירוח שפכה בקהל וי:
דברם כג ב
2. לא יבא פטוהו בקהל
ו' גם דור עשירי לא יבא
לא בקהל וי: דברם כג ב

הגהות הב"ח

(א) ג' משום דאיתיה
ממולאי: (ב) רש"י דיה
כרות שפכה כתוב ופיו:
(ג) דיה ואם נשחיר ופי:
קאי (פי' אכזרי ופי' דכה)
תחת. ופי' כפול אינו
ושם תלמוד הניחו לפרש
דבר רש"י:

הגהות הגר"א

(א) ג' רובה, ג' יב
הר"ש מלה, ויפחם
רביי בלחש ס' ה'
סקיין:

וחרויה סילוא כביצים. נקטו קון כביציו. לשון מחירות של דברים
(כ"מ דף כה). ונפק מיניה. שכתב זרע: כחוט דמוגלא. כמין
ליה ואפי' הכי אוליד כתר. הכי: מאין הם. ונתה אשמו: בידי
שמים. ע"י רעמים וכד' או ממעי אמו: אי היה כתיב הפטוהו היו

משמע הפטוהו משקרו כגון ממעי
אמו: כגולן. ביצים אולי וחוטי
ביצים שהביצים תלויין בהן כגון
הכיס: מדלג מנה ביה דורוס שמע
מינה. מדלג כתיבא ביה עד דור
שלישי או עשירי כמו שנלמד במזמור
ועמוני ומואבי ומרג' ש"מ משום
דלאו בר אוליד הוא: אימא משפטיה.
ששופכים דוק: כרות שפכה (ו).
ופיו אינו שופך אלא וזרק למרחוק:
מי כתיב כרות שפכו. מתקן:

הרגיל לשפוך קודם לכן: שופך.
שומת: אידי ואידי. קודם כריתה
ולאחר כריתה: ניקב למטה מעטרה.
כסוף הגיד כלפי קרקע והולך הנקב
באלכסון ויואל כנגדו למעלה מן
העטרה כלפי הגוף: לאכזורי. האולי
ואין שני ראשי הנקב למעלה מעטרה
דכל למטה מעטרה כשר בעלמא
הוא דקמני מתניחין אס נשחיר מן
העטרה מלא החוט כשר. עטרה
שורה גבוה המקפת סביבות הגיד:
כל שהוא. כיון שהנקב עובר דרך
על פני כל העטרה אפי' נקב לא
שהוא מעטרת חולדו ופסול: ואם
נשחיר מעטרה כו'. מתני' היא
(לעיל דף ג.) ואכריתה קאי (א) (ה) פירש
אכרות שפכה ולא אפסוע דלא:
וכלפי ראשה. לז' גופו נשחיר מלא
השער על פני רוב הקופה אכל אס
נחתכה כלפי הגוף ונשחיר מלא
החוט מן העטרה על פני היקף כל
הגיד כדא כלפי קרקע פסול:
קולומוס. כחיתוך קולומוס שמחתין
את חודו באלכסון לכחוד בה:
כמרוז. שחלק כסילון ויש לו דפנות
מז' לזדים והחקק כחלק כמין לזור:
כמרוז שליט בה אוריא. הרוח
נכנס לתוך הדפנות ומתקרה הגיד
לחודו ואין הזרע מתבשל: קולומוס
לא שליט אוריא. בתוך הגיד ומתבשל
הזרע בחימום כהלכתו: האי גריד.
כמרוז גריד שכתב זרע מן הגוף
בשעת תשמיש ומזרע שהרי לא נחקר
הגיד מעצמו ונוגע בלידי הרחם
ומתחמם ומוליד ויורה כח: והאי לא
גריד. קולומוס ע"י שנחקר עוביו
ואינו נוגע בכותלי הרחם אין מתחמם
כל כך ואין נמשך מתוך הגוף בקילות
אלא שומת: מידי דהוה אכזרוא
דחביא. שקלר ודק מלפניו ואינו
נוגע בכותלי נקב החצית כפניו
וכשהוא תוחבו וכל עד עביו נוגע
כך אע"ג שאין ראש הגיד נוגע מפניו
מתחמם הוא מתחמם נגיעת אחריו.
אית דאמרי קולומוס גריד שכתב

ומחרויה סילוא כביצים ונפק מיניה כחוט
דמוגלא ואוליד הא שלח שמואל לקמיה
דרב ואמר ליה צא וחזור על בניו מאין הם
אמר רב יהודה אמר שמואל "פצוע דכא
בידי שמים כשר אמר רבא היינו דקרינן פצוע
ולא קרינן "הפצוע במתניתא תנא נאמר
"לא יבא פצוע ונאמר "לא יבא ממזר מה
להלן בידי אדם אף כאן בידי אדם אמר רבא
פצוע בכולן דך בכולן כרות בכולן פצוע
בכולן "בין שנפצע הגיד בין שנפצעו ביצים
בין שנפצעו חוטי ביצים דך בכולן בין שנידך
הגיד בין שנידכו ביצים בין שנידכו חוטי
ביצים כרות [בכולן] בין שנכתה הגיד בין
שנכתרו ביצים בין שנכתרו חוטי ביצים אמר
ליה ההוא מרבנן לרבא ממאי דהאי פצוע
דכא באותו מקום אימא מראשו אמר ליה
מדלא מנה ביה דורות ש"מ באותו מקום
ודלמא האי דלא מנה בו דורות דאיהו הוא
דאסור בריה ובר בריה כשר דומיא דכרות
שפכה מה כרות שפכה באותו מקום אף האי
נמי באותו מקום וכרות שפכה גופיה ממאי
דבאותו מקום הוא אימא משפתייה שפכה
כתיב במקום ששופך ואימא מחוטמו מי
כתיב בשפוך כרות שפכה כתיב מי שעל
ידי כריתה שופך שלא על ידי כריתה אינו
שופך אלא מקלח לאפוקי האי דאידי ואידי
שופך הוא במתניתא תנא נאמר לא יבא
פצוע דכא ונאמר לא יבא ממזר מה להלן
באותו מקום אף כאן באותו מקום ניקב
למטה מעטרה שכנגדו למעלה מעטרה
סבר רבי חייה בר אבא לאכזורי "א"ל רבי
אסי הכי אמר ריב"ל "עטרה כל שהיא
מעכבת: ואם נשחיר מעטרה כו': יתיב
רבינא וקמביעיא ליה מלא החוט שאמרו "על
פני כולה או על פני רובה אמר ליה "רבא
תוספאה לרבינא מלא החוט על פני רובה
וכלפי רישא א"ר הונא "בקולומוס כשרה
כמרוז פסולה האי שליט בה אוריא ורב
חסדא אמר כמרוז כשרה בקולומוס פסולה האי גריד והאי לא גריד אמר
רבא כוותיה דרב הונא מסתברא האי לא שליט בה אוריא והאי שליט בה
אוריא אי משום גרידותא מידי דהוה אברוא דחביא אמר ליה רבינא למרימר
הכי אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא הלכתא בין בקולומוס בין כמרוז כשרה
מיהו מיבעיא ליה למטה מעטרה או למעלה פשיטא דלמעלה מעטרה דאי
ס"ד למטה מעטרה אפילו נכתה הגיד נמי ורבינא לשבושי למרימר הוא דבעי
ההוא עובדא דהוה במתא מחסא שפיה מר בר רב אשי בקולומוס ואכשריה
ההוא עובדא דהוה בפומבדיתא איסתתים גובתא דשכת זרע ואפי' במקום
קמנים סבר רב ביבי בר אבוי לאכזורי אמר רב פפי משום (א) דאתו
ממולאי

זרע ממעי אשה ומולידו ואין נקלט. כרוא דחביא שאין שיפוע ראשו נוגע בדפנות החצית כפנינים: ואפילו נכתב נמי. כל הגיד
דכא תמן אס נשחיר מעטרה מלא החוט כשר אע"פ שנחתך כל שמעטרה ולמטה: לשבושי למרימר. לידע אס מחולל הוא
להשיב על שאלתו: הוה עובדא. דהוה כמרוז: שפייס. חתך הנשר מכל לז' ונטל דופני מרוז ועשאו בקולומוס ואכשריה כרז
הונא: גובתא. קנה. נקב שראוי להוציא בו זרע נסתם והיה מוליד קרי דרך מי רגלים דחביא בכורות (דף מה): שני נקבים יש בלדס
אחד מוליד שתן ואחד מוליד סככת זרע וצניחין קליפת השום: קעניס. מי רגלים: לאכזורי. שהרי אין כאן לא פטוהו ולא דך ולא כרות:
ממולאי

ואמר רבינא תס דס חלקן בין נטלה הביצה לפניה דכשנטלה לגמרי
מוליד מידי דהוה אנטול הטחול (וחלין דף נה). דכשרה וניקב כסומכיה
טריפה והא דלמך לקמן בין שנכתרו ביצים בין חוטי ביצים היינו
דוקא שניהן אכל נכתה אחת מן הביצים כשר וחק אס חמלי לומר

ד"י ישמעאל לפלוגי אתנא קמא אחי
הלכתא כיומיה כיון ששמע מפי
חכמים כדרס ציננה דהוה סמכא
דלמך בהחולן (לעיל מה): ממחני'
דכרמא דהר ביה וירושלמי נמי
משמע דהלכה דכשר אכל משמע
דאין מוליד דא"ר יורא שמעתי שהלכה
כרבי ישמעאל ואמר נמי שמואל התם
אס יבא לפני בעל ביצה אחת אי
מכשירו א"ר יודן בר חנינא וכלנז
שלימין אריי שס לפרש כתיב גווי
לומר דוקא שנטלה האחת והאחת
שלימה כשר אכל נפצעה אפילו אחת
גרע טפי דכפי' אכל יותר נראה
לר"י לפרש שהם שתי חציות וכלנז
באל ימין וחומר גדולה יטוב להחזיר
לרופאים לחמך של שאלא אס אפשר
ומסס דעובדא הוה קמיה דרבי אמי
א"ל אין כרמי את שרי ליה אלא
הי דעס דלא מוליד משמע דלוליה
הלכה כרבי ישמעאל דמכשר ומשמע
התם מתוך המסקנה דאריי בידי
אס: ניקב "שמה מן העטרה
שכנגדו למעלה מן העטרה. ואריי
דעל גב גיד העטרה מארכת
ונחתתו של גיד הולכת ומתקלחת
לראש הגויה וקאמר ניקב למטה
מן העטרה בעליון של גיד והנקב
מפולט והיו נחתתו של גיד למעלה
מן העטרה לפי שמתקלחת שם
וקאמר סבר רבי חייה לאכזורי כיון
דמזד אחד דהיינו בעליון היו למטה
מעטרה ומסיק דעטרה כל שהוא
מעכבת ופסול כיון שמתל אחד הוא
למעלה מן העטרה והוא דנקב
מפולט צניחין דאין לומר אפילו לא
ניקב אלא עד חלל הגיד ואפילו
למטה מעטרה פסול כיון שאס היה
נקב מעבר אל עבר היה כדא אחד
למעלה מעטרה דהא מכשרין
כמין קולומוס וכמרוז ויין דאפי'
נחתך לגמרי כשר כל שכן ניקב:
ממולאי

תוס' חר מקמאי
נקב (למעלה) (למטה)
מעטרה שכנגדו למעלה
מעטרה סבר ר' חייא
לאכזורי. א"ל ר' אבא
הכי אמר ריב"ל עטרה
כל שהיא מעכבת: הא
דתן אס נשחיר מעטרה
כרות (בשר) (והשערה)
כשר אמר רבא בנמי יתיב
רבינא וקא מביעיא ליה
מלא החוט שאמרו "ע"ס
כולה או ע"ס ורבה. א"ל
רבא תוספאה מלא החוט
ע"ס ורבה וכלפי ראשה
אמר מר זוטרא משמיה
דריבנא הלכתא בין
בקולומוס בין כמרוז כשר
מיהו קא מביעיא ליה
למטה מעטרה או למעלה
מעטרה פשיטא דלמעלה
מעטרה דאי למטה
מעטרה אפילו נכתה. והוא
עובדא דהוה בפומבדיתא
דאסתתים גובתא דשכת
זרע ואפי' במקום קמנים
סבר רב ביבי בר אבוי
לאכזורי אמר רב פפי

